Prof. Dr. As. Zlatarov University
State Tax University

VIII International Scientific and Practical Conference

UKRAINE, BULGARIA, EU: ECONOMIC, FINANCIAL, TECHNICAL AND SOCIAL DEVELOPMENT TRENDS

July 1-2, 2024
Burgas, Bulgaria

Prof. Dr. Assen Zlatarov University
State Tax University

VIII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

UKRAINE, BULGARIA, EU: ECONOMIC, FINANCIAL, TECHNICAL AND SOCIAL DEVELOPMENT TRENDS

July 1-2, 2024
Burgas, Bulgaria

The collection of conference materials included the reports that became the subject of discussion by the participants of the VIII International Scientific and Practical Conference “Ukraine, Bulgaria, EU: economic, financial, technical and social development trends”, held in Burgas (Bulgaria) on July 1-2, 2024 at the University “Prof. Dr. Arsen Zlatarov”.

Conference materials may be of interest to researchers, teachers, researchers, students of higher educational institutions.

The Organizational committee of the VIII International Scientific and Practical Conference "Ukraine, Bulgaria, EU: economic, financial, technical and social development trends " does not always share the point of view expressed in the reports of the conference participants.

In the collection, the spelling, punctuation and stylistics that were proposed to the conference participants are preserved as accurately as possible.

The participants of the conference, their supervisors, reviewers and structural divisions of higher educational institutions and institutions, which recommended these materials for publication, bear full responsibility for the reliability and quality of the presented material.

Ukraine, Bulgaria, EU: economic, financial, technical and social development trends: materials VIII International Scientific and Practical Conference (Burgas, Bulgaria, July 1-2, 2024) Burgas: Avangard Prima, 2024. 142 p.

e-ISBN 978-619-279-006-6

Publishing House Avangard Prima, 2024

ОРГАНІЗАЦІЇ УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Державний податковий університет, Україна
Університет «Проф. Д-р Асен Златаров», Болгарія
Jan Kochanowski University in Kielce, Kielce, Poland
Batumi Shota Rustaveli State University, Georgia
Tbilisi Ivane Javakhishvili State University, Georgia
State University of Moldova, Moldova
Технически университет-Варна, България
Технически университет София, България
Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій, Україна
Вінницький національний аграрний університет, Україна
Національна академія статистики, обліку та аудиту, Україна
Національний університет «Чернігвська політехніка», Україна
Національний університет біоресурсів і природокористування, Україна
Національний університет харчових технологій, Україна
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», Україна
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Україна
Рівненський державний гуманітарний університет, Україна
Уманський національний університет садівництва, Україна
Херсонський державний університет, Україна
Житомирський агротехнічний фаховий коледж, Україна

Conclusion. Therefore, it could be summarized, that the ullages have to be reported as a current expense, and the accounting legislation determines the amount of ullages that could be credited. If the ullages are above the limit dimensions, then is necessary for the financial result to be restated for tax purposes. The ullages are not the right of the reporter. It is only recognized and reported when the loss is proved based on an inventory. Ullages are charged after making up shortfalls with surpluses and no more than the amount of the shortfall.

References:

1. Minkov, V., Aleksandrov, St., Midova, P., Inventarizatsiya. AI „Tsenov “, 2007
2. Katsarova, M. Pravila i protseduri za inventarizatsiya na aktivite i pasivite. AKO, 1995.
3. Kolektiv, Album na schetovodni dokumenti, Ikonomika-pres, 2009.
4. Regulation № 13a-10403 on the limits of natural ullages, scrap and shortages of goods in storage and transport. In force since 31.07.1959, amend. SG 28 of 8 April 1980, amend. SG 41 of 22 May 2007.
5. Regulation № 4 of 28 June 2006 on the limits of the natural ullages of excise goods. In force since 01.07.2006, Official Journal of the European Union No. No 57 of 14 July 2006.
6. Regulations for the implementation of the law on state financial inspection. Adopted by P.M. No. 197 of 01.08.2006, amend. SG No. 63 of 1 August 2014.
7. Teofanov, Tsv., Album na parvichnite schetovodni dokumenti. ForKom, 2003.

Іванова Н.А.,
к.е.н., доцент,
Уманський національний університет садівництва,
Україна
ORCID ID 0000-0001-8714-9171

ОСНОВНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІНСЬКОГО КОНТРОЛЮ

Анотація. *У публікації розглядаються ключові аспекти управлінського контролю і його роль у забезпеченні ефективності та стабільності функціонування підприємств. Простежено процес контролю, його мету та функції, а також підкреслено важливість виявлення та усунення негативних явищ і відхилень від стандартів.*

Ключові слова: *управлінський контроль, оцінка результатів, стандарти, моніторинг, функції контролю, ефективність, стабільність.*

Процес управлінського контролю визначається як важлива підсистема управління, що поєднує планування, контроль і надання інформації. Його основна мета полягає в адаптації та координації всієї системи управління, забезпеченні відповідності досягнутих результатів поставленим цілям та ефективному функціонуванні в умовах постійних змін у навколишньому середовищі.

Контроль як функція управління передбачає розуміння стандартів контролю та оцінку стану об'єкта. Стандарт контролю визначає правила та обмеження, які формують критерії для порівняння, а його джерелами є законодавчі та інші нормативні акти. Встановлення стану об'єкта контролю залежить від кваліфікації суб'єкта, використання методологічного інструментарію та готовності самого об'єкта до змін.

Процес контролю полягає у порівнянні стандарту перевірки з фактичним станом об'єкта, виявленні відхилень та їх причин. Він має діагностичний характер, що відображається у підготовці висновків щодо виявлених недоліків і порушень, які узагальнюються у підсумкових документах – планах, звітах, актах перевірки. Суть і, насамперед, значення контролю найкраще можна виразити, проаналізувавши його основні характеристики. Їх можна структурувати за кількома основними напрямками, зокрема: діагностичний, коригувальний, профілактичний, аналітичний, оціночний, стратегічний тощо.

Моніторинг є важливим джерелом інформації, оскільки забезпечує зворотний зв'язок щодо якості кінцевих результатів і процесів виконання завдань. Він дозволяє оцінити, чи відповідають отримані результати поставленим цілям.

Моніторинг як процес є оціночним, тобто дозволяє визначити досягнуті результати та їх відповідність поставленим цілям. Це включає аналіз зменшення або збільшення розриву між цілями та результатами, а також оцінку актуальності прийнятих рішень та їх впливу на зміни або очікувані наслідки.

Основною метою моніторингу є визначення якості виконання рішень. Якщо рішення не виконується, визначаються причини та вживаються коригувальні заходи. Якщо рішення виконано, оцінюється фактичне виконання та відповідність його встановленим термінам і засобам.

Моніторинг також дозволяє зробити остаточну оцінку якості управління підприємством, рівня професіоналізму, ефективності та компетентності, а також визначити зміни, необхідні для покращення управління.

Ключову роль у захисті норм, правил і взаємовідносин, встановлених у підконтрольній системі, відіграє контроль. Він гарантує, що ці норми та правила дотримуються і не порушуються, а також реагує на будь-які негативні процеси чи явища, які можуть виникнути. Ця функція контролю важлива не лише для організаційних систем, але й для соціальних систем, оскільки вона допомагає підтримувати юридично врегульовані суспільні відносини та уникати можливих проблем чи конфліктів. Контроль виявляє будь-які недоліки або негативні явища та вживає заходів для їх усунення, забезпечуючи стабільність та ефективність системи.

Контроль характеризується впливом і констатуючим характером. Впливовий аспект контролю проявляється у застосуванні коригувальних заходів для подолання та усунення відхилень від встановлених стандартів. Констатуючий аспект контролю проявляється у встановленні фактичного стану справ.

Завдяки контролю отримується інформація про фактичний стан об'єкта управління, що дає змогу оцінити, чи потрібно вносити зміни в стан об'єкта, яким має бути характер і обсяг цих змін, а також які результати будуть досягнуті. Контроль також дозволяє визначити реальні можливості органу, який приймає рішення, і встановити, яким буде стан системи після прийняття рішення.

За своєю природою контроль є каральним і слугує для запобігання та виправлення порушень. Його призначення полягає у виявленні порушників та оцінці ступеня порушення. Крім того, контроль має превентивний характер, спрямований на захист і попередження порушень встановлених правил й відхилень від необхідного стану. Наявність налагодженого та ефективно функціонуючого механізму контролю має стимулюючий вплив на контрольований об'єкт у виконанні поставлених перед ним завдань і захищає його від помилок.

Контроль має регулятивну природу, яка проявляється в наявності відхилень від встановлених параметрів системи, в порушеннях або неможливості виконання завдань, прийняття рішень або досягнення цілей. Ця функція контролю виражається в усуненні або зменшенні впливу негативних значень із зовнішнього або внутрішнього середовища на поведінку системи або процесів у ній, в усуненні відхилень і підтримці рівноваги системи.

Контроль має компенсаційний характер, коли виявляється невідповідність між заявленими цілями або вимогами та фактичними результатами або ситуацією. У цьому випадку головна мета контролю – не тільки виявити невідповідність, а й дати сигнал компетентним органам для її усунення або компенсації. Таким чином, контроль допомагає підтримувати управлінський вплив і бажаний стан системи.

Процес контролю в підприємстві регулюється стандартом внутрішнього контролю, який охоплює як технологічні процедури проведення контрольних заходів, так і обов'язки його різних структурних підрозділів, а також встановлює строки проведення контрольних дій.

Таким чином, управлінський контроль є важливою частиною управління і відіграє ключову роль у забезпеченні ефективності та стабільності будь-якої організаційної системи. Цей процес гарантує відповідність досягнутих результатів поставленим цілям, захищає правила та норми, виявляє і усуває негативні явища – все це сприяє успіху і стабільності в умовах безперервних змін.